

۱۴۹۰۷۹۷

شرح مبسوط قانون مجازات اسلامی مبحث دیات

دیه منافع و جراحات
جلد پنجم

دکتر عباس زراعتی

استاد دانشگاه

و

محمد علی شهرآبادی

انتشارات جاودانه

عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	شرح مبسوط قانون مجازات اسلامی؛ مبحث دیات/ مؤلف: عباس زراعت
مشخصات نشر	تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	ج. ۴۵۶ ص.
شابک	ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۵۷-۵ ؛ ج. ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۵۸-۲ ؛ ج. ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۴۷-۳ ؛ ج. ۴: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۵۱۰-۴ ؛ ج. ۵: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۵۱۱-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	فیفا
یادداشت	جلد چهارم و پنجم تألیف عباس زراعت و محمدعلی شهرآبادی است.
یادداشت	ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۳).
یادداشت	ج. ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۵).
یادداشت	ج. ۴-۸ (چاپ اول: ۱۳۹۵) (فیفا).
یادداشت	کتابخانه.
مندرجات*	ج. ۲: دیه نفس و اعضا- ج. ۴: دیه اعضا- ج. ۵: دیه منافع و جراحات
موضوع	مجازات- ایران
موضوع	مجازات- ایران
شناسه افزوده	زراعت، عباس، ۱۳۹۴، گردآورنده
رده‌بندی کنگره	الفی K.M. H۳۹۳۸ ۱۳۹۳
رده‌بندی دیوبی	۳۴۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۹۸۱۰۶

عنوان کتاب: شرح مبسوط قانون مجازات اسلامی/ مبحث دیات (جلد پنجم)

تألیف: دکتر عباس زراعت، محمدعلی شهرآبادی

ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۶

قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال با جلد نفیس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۵۱۱-۱

[http:// www.jangal.com](http://www.jangal.com)

[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

خرد هر کجا گنجی آرد پدید ز نام خدا سازد آن را کلید

خدایا سپاس تو چگونه گویم که بهترین اوصاف انسانیت، یعنی دانش را پیش روی ما نهادی؛ در حالی که هر لحظه در معرض گمراهی بودیم. بارالها شکر را چه سان بجا آوریم که توفیقمان شدی از وفای به عهدمان برائیم. به بندگان خویت وعده داده بودیم شرح مبسوطی از قانون مجازات اسلامی تقدیمشان کنیم. اینک به آخرین مواد این قانون رسیده‌ایم که گرچه ظاهراً ریادی دارد، اما دایرة رحمت چنان گسترده است که از اجرمان نمی‌کاهد. قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مشتمل بر چهار کتاب است و آخرین کتاب آن در مورد احکام دیات بحث می‌کند. شرح مواد این کتاب، پنج مجلد شده است که چهار مجلد آن قبلاً به چاپ رسیده و اینک مجلد پنجم و به عبارتی آخرین آنها را به ادبیات حقوق جزای کشورمان می‌افزایم. مهم‌ترین مباحثی که در اینجا مطرح می‌شود دیة منافع است و در کنار آن، دیة جنین و جنات برآمده نیز مورد بحث قرار می‌گیرد.

همانگونه که در مجلدات پیشین نیز دیدیم، دیة منافع است که فقط در حقوق جزای اسلامی به پیروی از منابع شرعی مطرح گردیده است و در نتیجه شرح مواد قانونی را باید در کتاب‌های فقهی جستجو کرد. از آنجا که کتاب ارزشمند «در الکلام نوشته محقق نامی: شیخ حسن نجفی در شرح کتاب شرایع الاسلام اثر فقیه پرازه: محقق حلی، معروف‌ترین و رایج‌ترین منبع آموزشی و پژوهشی فقهی در میان حقوق‌دانان اسلامی می‌باشد، به عنوان مرجع فقهی در ذیل هر ماده، ترجمه شده است. یکی از دلایل اصلی انتخاب این کتاب، آن است که دیدگاه‌های اکثر فقها را به عنوان موافق و مخالف بیان کرده و به نقد آنها پرداخته است. بنابراین خواننده را از مراجعه به کتاب‌های دیگر بی‌نیاز می‌سازد. یکی از ابتکارات قانون جدید مجازات اسلامی، آن است که ابتدا قواعد عمومی دیة نفس و اعضا و منافع را بیان کرده و سپس احکام اختصاصی را آورده است. در مبحث دیة منافع نیز ابتدا قواعد عمومی دیة منافع که در قانون قبلی به صورت پراکنده آمده بود، به صورت

کلی بیان شده است که شامل مقررات اثبات و تداخل دیات است. فصل بعدی، احکام دیه هر یک از منافع را بیان می‌کند که عبارتند از: عقل، شنوایی، بینایی، بویایی، چشایی، صوت و گویایی، انزال، خواب، لامسه، ترس، گرسنگی و... فصل ششم در مورد دیه جراحات می‌باشد که احکام آن منسجم‌تر بیان شده است. دیه جنین و جنایت بر میت نیز آخرین مواد قانون مجازات اسلامی را به خود اختصاص داده است.

نگارنده تلاش کرده است تا آنجا که توان دارد، شرح مبسوط و کاملی را از قانون مجازات اسلامی ارائه دهد تا خواننده را از مراجعه به منابع پراکنده بی‌نیاز سازد؛ اما طبیعی است که این کار، نایب زیاده دارد و اشتغال به کارهای اجرایی، آن هم در اندازه مدیریت دانشگاه، قدرت تمرکز را ناسته فرصت‌ها را محدود می‌سازد. به هر روی از اهل تحقیق پوزش طلبیده و در انتظار راهنمایی‌های ارزشمندشان هستیم تا اگر عمری باقی بود خطاها را کاهش دهیم.

اللهم افتح علينا أبواب رحمتك و انشر عنا خزان علومك و أكرمنا بنور الفهم
برحمتك و ارحم الراحمين

عباس زراعت
دانشگاه کاشان

فهرست مطالب

فصل چهارم: قواعد عمومی دیه منافع

ماده ۶۷۱-	۲
۱- سابقه تدوین ماده.....	۲
۲- قاعده عمومی اثبات.....	۵
۱- ۲- قانون مدنی.....	۵
۲- ۲- قانون آیین دادرسی مدنی.....	۶
۳- ۲- احکام عموم اثبات کیفری.....	۷
۳- مبنای فقهی قسمت نخست ماده.....	۱۹
۴- مبنای فقهی قسمت دوم ماده.....	۲۱
۵- تعریف منفعت و تفاوت آن با عضو.....	۲۲
۶- رابطه انسان با اعضا و منافع وی.....	۲۳
۷- اجرای قاعده دیه اعضای واحد نسبت به منافع.....	۲۴
۸- سوگند نخوردن مجنی علیه.....	۲۷
ماده ۶۷۲-	۲۹
۱- سابقه تدوین ماده.....	۲۹
۲- ماده ۴۶۱ ق.م.ا.....	۲۹
۳- مستند شرعی.....	۳۱
۴- نظریه مخالف.....	۳۱
۵- تداخل دیات.....	۳۲
۶- مبنای شرعی ماده.....	۳۲
۷- عدم نیاز به سوگند.....	۳۳
ماده ۶۷۳-	۳۴
۱- سابقه تدوین ماده.....	۳۴
۲- ماده ۵۴۳ ق.م.ا.....	۳۴
۳- ماده ۵۳۹ ق.م.ا.....	۳۵
۴- ماده ۵۴۰ ق.م.ا.....	۳۶

۳۶	۵- تداخل دیات.....
۳۷	۶- مرگ پس از حکم قطعی.....
۳۹	ماده ۶۷۲
۳۹	۱- سابقه تدوین ماده.....
۳۹	۲- ماده ۵۴۵ ق.م.ا.....
۴۰	۳- رابطه سببیت.....
۴۰	۴- جنایت دوم توسط جانی اول.....
۴۱	۵- تسری حکم ماده ۶۷۳ به اعضا.....

فصل پنجم: دیه مقدر منافع

۴۵	مبحث اول: دیه عقل
۴۶	ماده ۶۷۵
۴۶	۱- سابقه تدوین ماده.....
۴۶	۲- ماهیت عقل.....
۵۶	۳- مستند شرعی.....
۵۷	۴- عنصر مادی.....
۵۷	۵- زوال مقداری از عقل.....
۵۸	۶- تفاوت زوال و نقصان عقل.....
۵۹	۷- دیدگاه محقق نجفی.....
۶۱	ماده ۶۷۶
۶۱	۱- سابقه تدوین ماده.....
۶۲	۲- دمانس.....
۶۴	۳- حافظه.....
۷۵	۴- مغز انسان.....
۷۸	۵- مرگ مغزی یا زندگی نباتی.....
۸۰	۶- اختلال یا بیماری روانی.....
۸۵	۷- عنصر مادی.....
۸۸	ماده ۶۷۷
۸۸	۱- سابقه تدوین ماده.....

۱۹	۲- علت عدم امکان قصاص
۱۹	۳- احکام جنون
۹۰	۴- ایراد به ماده
۹۱	۵- دیدگاه محقق نجفی
۹۲	ماده ۶۷۸-
۹۲	۱- سابقه تدوین ماده
۹۲	۲- اصل عدم تداخل دیات
۹۳	۳- دیه و قصاص
۹۴	۴- رابطه این ماده و ماده ۵۴۶
۹۵	۵- دیدگاه محقق نجفی
۹۷	ماده ۶۷۹-
۹۷	۱- سابقه تدوین ماده
۹۸	۲- نظریات مخالف
۹۹	۳- معنای ظاهری ماده
۹۹	۴- آسیب‌های مغزی
۱۰۰	۵- شکل استرداد دیه
۱۰۰	۶- دیدگاه محقق نجفی
۱۰۲	ماده ۶۸۰-
۱۰۲	۱- تداخل دیات
۱۰۳	۲- شرط عمومی نبودن جنایت
۱۰۴	۳- رفتار فیزیکی
۱۰۵	ماده ۶۸۱-
۱۰۵	۱- سابقه تدوین ماده
۱۰۶	۲- مفهوم بی‌هوشی
۱۰۹	۳- جنایت بر مجنی‌علیه مرگ مغزی
۱۱۰	۴- جنایت بر مجنون
۱۱۱	۵- اطلاق ماده
۱۱۳	مبحث دوم: دیه شنوایی
۱۱۴	ماده ۶۸۲-

۱- سابقهٔ تدوین ماده..... ۱۱۴

۲- آناتومی..... ۱۱۴

۳- مستند شرعی..... ۱۱۵

۴- عنصر مادی..... ۱۱۶

۵- دیدگاه محقق نجفی..... ۱۱۷

~~ماده ۴۸۲~~..... ~~۱۱۹~~

۱- سابقهٔ تدوین ماده..... ۱۱۹

۲- اطلاق ماده..... ۱۱۹

۳- صدمات وارده به گوش..... ۱۲۰

۴- نقصان شوایه..... ۱۲۱

۵- دیدگاه محقق نجفی..... ۱۲۱

~~ماده ۴۸۳~~..... ~~۱۲۲~~

۱- سابقهٔ تدوین ماده..... ۱۲۲

۲- پرداخت ارش..... ۱۲۲

۳- ماده ۵۶۵..... ۱۲۲

۴- اتیان سوگند..... ۱۲۳

۵- اطلاق ماده..... ۱۲۴

۶- آزمایش..... ۱۲۴

۷- جنایت قبلی..... ۱۲۵

۸- دیدگاه محقق نجفی..... ۱۲۵

~~ماده ۴۸۵~~..... ~~۱۲۸~~

۱- سابقهٔ تدوین ماده..... ۱۲۸

۲- عدم تداخل دیات..... ۱۲۹

۳- دیدگاه محقق نجفی..... ۱۳۰

~~ماده ۴۸۶~~..... ~~۱۳۱~~

۱- سابقهٔ تدوین ماده..... ۱۳۱

۲- مفهوم نقصان..... ۱۳۱

۳- نقصان شنوایی..... ۱۳۲

۴- مجرای شنوایی..... ۱۳۲

۱۳۳	۵- انصراف از پارگی پرده گوش
۱۳۴	۶- دیدگاه محقق نجفی
۱۳۵	ماده ۶۸۷
۱۳۵	۱- سابقه تدوین ماده
۱۳۵	۲- شرط لال نبودن کودک
۱۳۶	۳- اطلاق ماده
۱۳۶	۴- دستگاه شنوایی کودکان
۱۳۷	۵- دیدگاه محقق نجفی
۱۳۸	ماده ۶۸۸
۱۳۸	۱- سابقه تدوین ماده
۱۳۸	۲- ماده ۵۴۱ ق.م.ا.
۱۳۹	۳- ماده ۵۴۴ ق.م.ا.
۱۳۹	۴- حواس انسان
۱۴۰	۵- اختلاف جانی و مجنی علیه
۱۴۱	مبحث سوم: دیه بینایی
۱۴۲	ماده ۶۸۹
۱۴۲	۱- سابقه تدوین ماده
۱۴۲	۲- آناتومی
۱۴۳	۳- مستند شرعی
۱۴۴	۴- ایراد به ماده
۱۴۵	۵- بیماری‌های چشم
۱۴۶	۶- دیدگاه محقق نجفی
۱۴۷	ماده ۶۹۰
۱۴۷	۱- سابقه تدوین ماده
۱۴۷	۲- ماده ۴۶۰ ق.م.ا. ۱۳۷۰
۱۴۸	۳- کاهش بینایی
۱۵۰	ماده ۶۹۱
۱۵۰	۱- سابقه تدوین ماده
۱۵۰	۲- مستند شرعی

۱۵۱ ۳- جانی یک چشم

۱۵۲ ۴- توضیح قسمت دوم ماده

۱۵۳ ماده ۶۹۲-

۱۵۳ ۱- سابقه تدوین ماده

۱۵۳ ۲- توجیه حکم ماده

۱۵۴ ۳- اختلاف جانی و مجنی علیه

۱۵۵ ۴- دیدگاه محقق نجفی

۱۵۷ مبحث چهارم: دیه بویایی

۱۵۸ ماده ۶۹۳-

۱۵۸ ۱- سابقه تدوین ماده

۱۵۸ ۲- آناتومی

۱۵۹ ۳- ایراد به قسمت دوم ماده

۱۵۹ ۴- کاهش بویایی

۱۶۲ ۵- دیدگاه محقق نجفی

۱۶۳ ماده ۶۹۴-

۱۶۳ ۱- سابقه تدوین ماده

۱۶۳ ۲- ماده ۵۴۵

۱۶۴ ۳- اختلاف جانی و مجنی علیه

۱۶۵ ۴- دیدگاه محقق نجفی

۱۶۷ مبحث پنجم: دیه چشایی

۱۶۸ ماده ۶۹۵-

۱۶۸ ۱- سابقه تدوین ماده

۱۶۸ ۲- قرار تأمین

۱۶۹ ۳- آناتومی

۱۷۰ ۴- نظریه فقهی

۱۷۰ ۵- دیدگاه محقق نجفی

۱۷۲ ماده ۶۹۶-

۱۷۲ ۱- سابقه تدوین ماده

۱۷۲	۲- ماده ۵۴۵ ق.م.ا.....
۱۷۳	۳- ماده ۵۴۸ ق.م.ا.....
۱۷۵	۴- ماده ۵۴۶ ق.م.ا.....
۱۷۵	۵- اختلاف جانی و مجنی علیه.....
۱۷۶	۶- رفتار فیزیکی.....
۱۷۸	۷- زبان فلج.....
۱۷۹	مبحث ششم: دیه صوت و گویایی.....
۱۸۰	ماده ۶۹۷-.....
۱۸۰	۱- سابقه صوت ماده.....
۱۸۰	۲- کالبد شناسی.....
۱۸۱	۳- مستند شرعی.....
۱۸۱	۴- جنایت بر عضو معیوب.....
۱۸۱	۵- راه اثبات جرم.....
۱۸۲	۶- مفهوم صوت.....
۱۸۴	۷- کاهش صوت.....
۱۸۴	۸- دیدگاه محقق نجفی.....
۱۸۶	ماده ۶۹۸-.....
۱۸۶	۱- سابقه تدوین ماده.....
۱۸۶	۲- از بین بردن گویایی با قطع زبان.....
۱۸۸	۳- ماده ۵۶۵.....
۱۸۸	۴- اطلاق ماده.....
۱۸۹	۵- اقسام حروف.....
۱۹۱	۶- حروف زبانی.....
۱۹۱	۷- حروف غیرزبانی.....
۱۹۲	۸- تفاوت حروف.....
۱۹۳	۹- ملاک تشخیص محل حروف.....
۱۹۵	۱۰- بیماری های صوتی و گنگی.....
۱۹۶	۱۱- از بین بردن گویایی با قطع زبان.....
۱۹۷	۱۲- تکلم به چند زبان.....

- ۱۹۸.....
- ۱۹۹..... ۱۳- از بین بردن گویایی کودک.....
- ۲۰۳..... ۱۴- دیدگاه محقق نجفی.....
- ۲۰۳..... ماده ۶۹۹-.....
- ۲۰۳..... ۱- سابقه تدوین ماده.....
- ۲۰۴..... ۲- جنایت بر غیر زبان.....
- ۲۰۵..... ۳- عنصر مادی.....
- ۲۰۵..... ماده ۷۰۰-.....
- ۲۰۵..... ۱- ر. بقاء تدوین ماده.....
- ۲۰۶..... ۲- رابطه این ماده با ماده قبل.....
- ۲۰۶..... ۳- نوع حرف.....
- ۲۰۷..... ۴- دیدگاه محقق نجفی.....
- ۲۰۷..... ماده ۷۰۱-.....
- ۲۰۷..... ۱- سابقه تدوین ماده.....
- ۲۰۸..... ۲- تعدد دیات.....
- ۲۰۹..... ۳- عیوب صوت.....
- ۲۰۹..... ماده ۷۰۲-.....
- ۲۰۹..... ۱- سابقه تدوین ماده.....
- ۲۰۹..... ۲- ماده ۵۶۵ ق.م.ا.....
- ۲۱۰..... ۳- عیب در صوت.....
- ۲۱۱..... ۴- رفتار مادی.....
- ۲۱۱..... ماده ۷۰۳-.....
- ۲۱۱..... ۱- سابقه تدوین ماده.....
- ۲۱۱..... ۲- ماده ۵۴۵ ق.م.ا.....
- ۲۱۱..... ۳- اطلاق ماده.....
- ۲۱۵.....
- ۲۱۶..... مبحث هفتم: دیه سایر منافع.....
- ۲۱۶..... ماده ۷۰۴-.....
- ۲۱۶..... ۱- سابقه تدوین ماده در قانون سابق.....
- ۲۱۸..... ۲- تعریف بیماری سلس و ریزش ادرار (چکمیزک).....

۲۱۹	۳- آناتومی.....
۲۲۱	۴- نظر فقهاء عامه.....
۲۲۱	۵- ضبط ادرار در قانون جدید.....
۲۲۱	۶- دیدگاه محقق نجفی.....
۲۲۵	ماده ۷۰۵.....
۲۲۵	۱- سابقه تدوین ماده.....
۲۲۶	۲- مفهوم شناسی.....
۲۲۶	۱- ۲- عدم ضبط.....
۲۳۰	۲- ۲- منفر از دوام چیست؟.....
۲۳۱	۳- حالت حتمی.....
۲۳۲	۴- حکم حالت تعدد در تیار ادرار و بی اختیاری مدفوع.....
۲۳۴	۵- تفاوت عدم ضبط ادرار و ریزش آن.....
۲۳۵	۶- ماده ۶۵۱ ق.م.ا.....
۲۳۶	۷- ماده ۶۵۲.....
۲۳۷	۸- استثنائات فقهی.....
۲۵۱	ماده ۷۰۶.....
۲۵۱	۱- سابقه تدوین ماده.....
۲۵۱	۲- مفاهیم.....
۲۵۱	۱- ۲- انزال مردان.....
۲۵۲	۲- ۲- انزال زنان.....
۲۵۲	۳- ۲- تولیدمثل و بارداری.....
۲۵۲	۴- ۲- لذت مقاربت.....
۲۵۲	۳- عنصر مادی.....
۲۵۳	۴- عنصر معنوی.....
۲۵۴	۵- ارتباط ماده ۷۰۶ با سایر مواد قانون مجازات اسلامی.....
۲۵۵	۶- مستند فقهی.....
۲۵۶	۷- روایات.....
۲۵۷	۸- آناتومی.....
۲۵۷	۹- دیدگاه محقق نجفی.....

ماده ۷۰۷-..... ۲۵۹

- ۱- سابقه تدوین ماده..... ۲۵۹
- ۲- مبنای فقهی ماده..... ۲۶۰
- ۳- مفهوم قدرت مقاربت و انواع آن..... ۲۶۱
- ۴- دایره شمول دیه و مبحث تداخل آنها..... ۲۶۳

ماده ۷۰۸-..... ۲۶۵

- ۱- سابقه تدوین ماده..... ۲۶۵
- ۲- عناصر مادی..... ۲۶۶
- ۱- ۲- لایسه..... ۲۶۶
- ۲- ۲- خوا..... ۲۶۶
- ۳- ۲- عادی..... ۲۶۹
- ۴- ۲- لرزش..... ۲۶۹
- ۵- ۲- تشنگی..... ۲۶۹
- ۶- ۲- گرسنگی..... ۲۷۰
- ۷- ۲- ترس و غش..... ۲۷۰
- ۳- ماده ۵۵۹..... ۲۷۱
- ۴- دیدگاه محقق نجفی..... ۲۷۲

فصل ششم: دیه جراحات

ماده ۷۰۹-..... ۲۷۶

- ۱- سابقه تدوین ماده..... ۲۷۷
- ۲- معنای جراحات..... ۲۸۱
- ۳- انواع جراحات..... ۲۸۲
- ۱- ۳- حارصه..... ۲۸۲
- ۲- ۳- دامیه..... ۲۸۲
- ۳- ۳- متلاحمه..... ۲۸۳
- ۴- ۳- سمحاق..... ۲۸۳
- ۵- ۳- موضحه..... ۲۸۴
- ۶- ۳- هاشمه..... ۲۸۴

۲۸۵	۷-۳- منقله
۲۸۵	۸-۳- مأمومه
۲۸۶	۹-۳- دامغه
۲۸۶	۴- تساوی جراحت سر و صورت
۲۸۷	۵- دیه جراحت لب و بینی
۲۸۸	۶- تفاوت موازین فقهی و پزشکی
۲۸۸	۷- دیدگاه محقق نجفی
۳۰۴	ماده ۷۱۰-
۳۰۴	۱- سابقه تدوین ماده
۳۰۵	۲- مستند شرعی
۳۰۶	۳- طرح یک ایراد
۳۰۷	۴- تعدد دیات
۳۰۷	۵- سوختگی
۳۰۸	۶- دیدگاه محقق نجفی
۳۱۰	ماده ۷۱۱-
۳۱۰	۱- سابقه تدوین ماده
۳۱۱	۲- مفهوم جائفه
۳۱۲	۳- دیدگاه محقق نجفی
۳۱۹	ماده ۷۱۲-
۳۱۹	۱- سابقه تدوین
۳۱۹	۲- حصری یا تمثیلی بودن جنایت‌ها
۳۲۰	۳- اطلاق ماده
۳۲۰	۴- مستند شرعی
۳۲۱	۵- جائفه
۳۲۲	۶- علت پرداخت دیه دو ثلث دیه
۳۲۳	ماده ۷۱۳-
۳۲۳	۱- سابقه تدوین ماده
۳۲۳	۲- مفهوم نافذه
۳۲۵	۳- مستند شرعی

۳۲۵	۴- طرح یک ایراد
۳۲۶	۵- دیدگاه محقق نجفی
۳۲۹	ماده ۷۱۴-
۳۲۹	۱- سابقه تدوین ماده
۳۳۰	۲- توضیح ماده
۳۳۲	۳- مستند شرعی
۳۳۳	۴- اطلاع ماده
۳۳۳	۵- آنازمی
۳۳۳	۶- کبری و سیاه شدن پوست
۳۳۶	۷- دیدگاه محقق نجفی
۳۳۸	ماده ۷۱۵-
۳۳۸	۱- سابقه تدوین ماده
۳۳۸	۲- آنازمی
۳۴۰	۳- تنبیه کودک
۳۴۱	۴- عدم تداخل دیات

فصل هفتم: دین جنین

۳۴۴	ماده ۷۱۶-
۳۴۴	۱- سابقه تدوین ماده
۳۴۵	۲- مراحل تکامل جنین
۳۴۵	۱- ۲- قرآن مجید
۳۴۶	۲- ۲- روایات
۳۴۷	۳- علت نامگذاری حمل به جنین؛ معنای سقط جنین
۳۴۸	۴- دینه حمل نامشروع
۳۴۹	۵- سقط جنین برای حفظ سلامت مادر
۳۴۹	۶- تا چه زمانی حمل به صورت نطفه است و تا چه زمانی علقه و غیر آن؟
۳۵۰	۷- دینه جنین کافر ذمی
۳۵۳	۸- مسائل جنسی سقط جنین
۳۶۲	۹- نحوه تقسیم بندی دینه

۳۶۳	۱۰- مواد ۶۲۲ تا ۶۲۴ ق.م.ا ۱۳۷۵
۳۶۳	۱۱- دیدگاه محقق نجفی
۳۶۹	ماده ۷۱۷-
۳۶۹	۱- سابقه تدوین ماده
۳۶۹	۲- جنین جزئی از مادر است
۳۷۰	۳- دیدگاه محقق نجفی
۳۷۱	ماده ۷۱۸-
۳۷۱	۱- سابقه تدوین ماده
۳۷۲	۲- سقط درمانی
۳۷۳	۳- سقط جنین نامشروع
۳۷۴	۴- ارث مادر از دیه
۳۷۴	۵- مجازات سقط جنین
۳۷۵	۶- وراثت
۳۷۵	۷- دیدگاه محقق نجفی
۳۷۶	ماده ۷۱۹-
۳۷۶	۱- سابقه تدوین ماده
۳۷۶	۲- دوقلوهای به هم چسبیده
۳۷۷	۳- دیدگاه محقق نجفی
۳۷۸	ماده ۷۲۰-
۳۷۸	۱- سابقه تدوین ماده
۳۷۸	۲- نحوه محاسبه
۳۷۹	۳- مراحل قبل از جنین کامل
۳۸۰	۴- تعدد دیه
۳۸۰	۵- ماده ۳۰۶ ق.م.ا
۳۸۲	۶- دیدگاه محقق نجفی
۳۸۳	ماده ۷۲۱-
۳۸۳	۱- سابقه تدوین ماده
۳۸۴	۲- اطلاق ماده
۳۸۵	۳- محل سقوط

۳۸۵ ۴- دیدگاه محقق نجفی

فصل هشتم: دیه جنایت بر میت

۳۸۸ ماده ۷۲۲-

۳۸۸ ۱- سابقه تدوین ماده

۳۸۹ ۲- مستند شرعی

۳۹۰ ۳- جنایت عمدی و غیرعمدی

۳۹۰ ۴- مالک دیه

۳۹۱ ۵- میت ذی عقل و کافر

۳۹۱ ۶- ملات محاسبه

۳۹۲ ۷- علت به ارشاد نرسیدن دیه میت

۳۹۲ ۸- جنایت بر فرد در حیات و مرد

۳۹۳ ۹- مالکیت شخص مرده

۳۹۴ ۱۰- دیدگاه محقق نجفی

۳۹۹ ماده ۷۲۳-

۳۹۹ ۱- سابقه تدوین ماده

۳۹۹ ۲- پرداخت ارشاد برای جنایت بر میت

۴۰۰ ۳- تعدد دیات

۴۰۱ ماده ۷۲۴-

۴۰۱ ۱- سابقه تدوین ماده

۴۰۱ ۲- سرقت اعضای بدن میت

۴۰۲ ۳- قانون پیوند اعضا

۴۰۳ ۴- پیوند اعضا در پزشکی

۴۰۴ ۵- ملاک جواز برداشت عضو از مرده مسلمان

۴۰۴ ۶- حدود ضرورت مجوز برداشت عضو از بدن مردگان

۴۰۵ ۷- نقش وصیت و اذن قبلی در برداشت عضو

۴۰۷ ۸- تأثیر اجازه اطرافیان و اولیاء مرده مسلمان در جواز برداشت عضو

۴۰۹ ۹- دیه برداشت عضو از بدن مرده مسلمان

۴۱۲ ماده ۷۲۵-

۴۱۲ ۱- سابقه تدوین ماده

۴۱۲.....	۲- دلیل حال بودن دبه.....
۴۱۳.....	ماده ۷۲۶-.....
۴۱۳.....	۱- سابقه تدوین ماده.....
۴۱۳.....	۲- دلیل پرداخت دبه توسط جانی.....
۴۱۵.....	ماده ۷۲۷-.....
۴۱۵.....	۱- سابقه تدوین ماده.....
۴۱۵.....	۲- ماده ۳۷۲ ق.م.ا.....
۴۱۶.....	۳- هتک میت.....
۴۱۶.....	۴- جنایت بر میت غیرمسلمان.....
۴۱۷.....	۵- سایر جرائم بر میت.....
۴۱۷.....	۱- ۵- سرقت.....
۴۱۸.....	۲- ۵- مثله کردن.....
۴۱۸.....	۳- ۵- زنا با میت.....
۴۱۹.....	۴- ۵- قذف.....
۴۱۹.....	۵- ۵- لواط و تفخیز با مردگان.....
۴۱۹.....	۶- ۵- نبش قبر.....
۴۲۰.....	۶- استفتائات از مراجع.....
۴۲۰.....	۱- ۶- سوزاندن کامل بدن میت.....
۴۲۰.....	۲- ۶- حال بودن پرداخت دیه جنایت بر میت.....
۴۲۰.....	۳- ۶- جراحت وارد کردن بر میت غیرمسلمان.....
۴۲۰.....	۴- ۶- دیه جدا کردن عضو میت در صورت نیاز.....
۴۲۱.....	۵- ۶- دیه اعضا در صورت سوزاندن جسد مقتول.....
۴۲۱.....	۷- آئین نامه امور خلاقی.....
۴۲۲.....	ماده ۷۲۸-.....
۴۲۲.....	۱- سابقه تدوین ماده.....
۴۲۳.....	۲- مفهوم نسخ و اقسام آن.....
۴۲۹.....	منابع و مأخذ.....